

Posudek diplomové práce

Bc. Markéta Boráková, *Vybraná dějová jména v právním textu*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2013, 101 stran včetně bibliografie.

Markéta Boráková předložila práci, jejímž cílem je popis vybraných dějových jmen se sufixy *-tion* a *-ment* v právních textech pocházejících z korpusu CORTE. Na omezeném vzorku deseti jmen (5 na *-tion*, 5 na *-ment*) se pokusila ukázat jejich vlastnosti (např. s kterými slovesy či adjektivy se nejčastěji vyskytují) a způsob, jakým jsou v korpusu CORTE překládány do češtiny. Tomuto praktickému cíli předchází i poměrně rozsáhlý úvod do teoretických aspektů derivační morfologie (otázka nominalizace, kategoriálních sloves atd.).

Diplomová práce je rozdělena do pěti základních kapitol. Po stručném úvodu, v němž jsou nastíněny základní pojmy, následují kapitoly věnované predikátu (především analytickým predikátům, jež jsou pro téma práce stěžejní), obecné problematice dějových jmen (zejména základní polysémii děj/výsledek děje) a nakonec právnímu jazyku a právním textům obecně (a zde jsou prezentovány texty evropské legislativy). Poslední kapitola je věnována už zmíněné analýze. Práci uzavírá obsáhlé francouzské resumé.

V celkovém zpracování je diplomová práce Markéty Borákové bezesporu zdařilým textem; v některých jednotlivostech nicméně nacházím jisté nedostatky, ke kterým bych se rád vyjádřil. Jsou v zásadě dvojího druhu: jednak formální, jednak obsahové.

Pokud jde o některé formální nesrovnalosti, rozhodně jich není mnoho a nejsou nijak zásadní. Upozornil bych jen na nejednotný systém citace sekundární literatury (v poznámkách pod čarou např. na s. 9, pozn. 1-3), popř. tu je někdy odkaz, který není uveden v bibliografii (Vendler, s. 15); jako poněkud nestandardní působí také odkaz typu „teorie pana Radimského“. Pokud jde o jazykovou úroveň práce, je víceméně v pořádku, jen tu a tam by některé formulace zasloužily více pozornosti (např. na s. 15 hned pod nadpisem 3.1.), stejně tak francouzské resumé (např. na s. 95 „...chaque des suffixes...“, „...les noms se déroulent“ – tady spíš jde o obsahový problém, měla-li diplomantka na mysli, že i substantiva mají schopnost označovat probíhající děje).

K obsahovým aspektům práce mám spíše než výhrady některé otázky. Pokusím se je shrnout tak, jak se v práci postupně objevují.

1) Na s. 34 moc nerozumím slovu *prise* a jeho vztahu k Langackerovu pojmovému rámci.

2) Na s. 54 je uvedeno slovo *jurisdiction* jako substantivum, které je odvozeno od adjektiva, přestože je zde uvedena i jeho latinská etymologie *jurisdictio*. Obecně vzato je výběr tohoto substantiva dle mého názoru nešťastný – a také na to diplomantka v dalším výkladu bude neustále narážet: např. v závěru na s. 91 je v celkové tabulce toto substantivum uvedeno bez slovesného základu (což je pochopitelně správně), a to výrazně komplikuje celý předpoklad práce, totiž to, že výskyt (pravidelných?) nominalizací je charakteristickým znakem právního jazyka. Proto také působí velmi „chatrně“ diplomantčín závěr, že se v jejím vzorku vyskytuje méně sloves a že to je známkou tohoto jazyka. Vzorek, s kterým pracovala, toto bohužel nijak neprokazuje, protože nízká frekvence základových sloves (to platí především pro *gouverner*) je daleko spíš dána interním (sémantickým i morfologickým) vztahem slovesa k derivovanému jménu.

3) Na s. 57, kde je stále řeč o *jurisdiction*, říká diplomantka, že jeho význam je konkrétní a že si ho lze představit jako budovu. To by asi bylo nutné upřesnit. Pro některá polysémní jména je podobná metonymie určitě k dispozici (např. *université* – význam budovy/instituce/kolektivu), ale pro *jurisdiction* to zřejmě neplatí.

4) Na s. 71 následuje po výkladu slova *reglémentation*, kde jsou zmíněny různé možnosti jeho překladu, formulace, že „díky jiným sufixům se mění i význam slova“. Tomu v tomto kontextu nerozumím, respektive není zcela jasné, co tím chce autorka říct.

5) Na s. 90, kde jsou uvedeny souhrnné tabulky (ale samozřejmě i dříve u analýz jednotlivých substantiv), bych možná pro větší přehlednost uvítal, kdyby byla analyzovaná substantiva seřazena podle nějakého kritéria (nejsou zde ani abecedně, ani dle frekvence).

6) Na s. 90 se mi zdá jako velmi překvapivý jeden ze závěrů práce, podle něhož je jedním „poznatků“ to, že substantiva na *-tion* jsou rodu ženského, na *-ment* rodu mužského. To přece nijak nevyplývá z provedených analýz, nebylo to cílem práce, ani se mi nezdá, že by to mělo nějaký zásadní dopad na překlady. Tento morfologický fakt je inherentní vlastností daných sufixů.

Tolik tedy pár poznámek, z nichž některé rozhodně nejsou míněny jako vážné výhrady. Diplomovou práci Markéty Borákové považuji přes některé diskutabilní body za víceméně zdařilou, k obhajobě ji beze všeho doporučuji a kloním se prozatím k hodnocení *velmi dobře*.

V Českých Budějovicích dne 19. srpna 2013

doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent diplomové práce